

Ο Ν Ο Υ Μ Α Σ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ -
ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ἐν τῇ λαῷ ὑψώνεται ἅμα
δείξῃ πῶς δὲ φοβᾶται τὴν
ἀλήθειαν—ΨΥΧΑΡΗΣ.

Κάθε γλώσσα ἔχει τοὺς φωνητικούς της κανόνες.

ΒΗΛΑΡΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ Η'.

ΑΘΗΝΑ, ΚΕΡΙΑΚΗ 4 ΤΟΥ ΑΠΡΙΛΗ 1910

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΔΡΟΜΟΣ ΖΗΝΩΝ ΑΡΙΘ. 2

ΑΡΙΘΜΟΣ 386

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΡΓΥΡΗΣ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗΣ. Ἀπὸ Ἑπικλιὰ σερτάρια. τὸ παραμῦθι τῆς Κοκκαλιάρας.
» » Φυλλάδες τοῦ Γεροδήμου (συνέχεια)
Κ. ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ. Μία ἀπόκρισις (Τίλος).
ΙΣΙΟΝΑΣ. Μιλᾷ τὸ κύμα. . .
ΜΙΚ. ΠΕΤΡΙΑΝΗΣ. Τὸ παιδί καὶ τὸ σχολεῖο. Σωματικὴ ἀγωγή.
Γ. ΚΟΠΑΝΟΣ. Στὸς φοιτητὲς τῆς Θεολογίας.
ΜΗΤΣΗΣ ΚΑΛΑΜΑΣ. Ἀπὸ τὴν κοιλίαν : Στὸν κῆπο. [ποίημα].

ΓΡΑΜΜΑΤΑ στὴ «Φοιτητικὴ συντροφιά» (Γιάννης Περγαλιτῆς, Πέτρος Ψηλορείτης, Νικ. Χατζηδάκης, Ψυχάρης, Ἀλεξ. Πάλλης, Μ. Φιλίγγας, Φωτιάδης).

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ — Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ. — ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

ΜΙΛΑΕΙ ΤΟ ΚΥΜΑ...

(Κουβέντες ποὺ μπορούσαν νὰ γραφοῦν καὶ σὲ κάποιον Λεύκιον).

ΣΤΟΝ ΑΛΚΑΙΟ

. . . . Στάθηκε ὁ ἄνθρωπος στὴν ἀκρῆ, στὸ μῶλο, πλάι στὸ λιμενοφάναρο. Στάθηκε ἔτσι λίγες στιγμὲς ἀναποφάσιτος καὶ ἔστερ' ἀκούμπησε στὰ σιδερένια κάγκελα τοῦ μῶλου καὶ κοίταξε κάτω καὶ πέρα.

Σούρουπο. Ὁ σφραγὸς κατὰμαυρὸς ἀπὸ πάνον, ἢ θάλασσ' ἀνήσυχη καὶ τὸ κύμα ἐρχότανε καὶ ἀπαλοσοῦσε στὸ μουράγιο σὰ νὰν τὸ φιλοῦσε ἐρωτικά. Κάθε λίγο καὶ λιγὰ καὶ ἀστραφετὴ πέρα καὶ, στὸ βάθος, καὶ ἡ ἀστραπὴ ὀνειρώδειχνε τὴν κορφοῦλα τῆς Βαράσοβας.

Κι ὁ ἄνθρωπος ἀκούμπισμένος στὰ σιδερένια κάγκελα τοῦ μῶλου κοιτοῦσε κάτω καὶ πέρα, καὶ τὸ κύμα ποὺ ἀπαλοσοῦσε στὸ μουράγιο ἀρχίησε νὰ γλυκοκουβεντιάξει μαζί του καὶ νὰν τοῦ λέει :

— Τὶ κάθου' ἔτσι βουβὸς καὶ ἀκίνητος ; Τὶ συλλογιέσαι, φτωχέ ;

Καὶ τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ ἄνθρωπος :

— Κουρασμένη νιώθω τὴν ψυχὴ μου καὶ νοιώθω ἀκόμα πῶς μονάχα στὴν ἀγκαλιὰ σου μπορεῖ νὰ βρεῖ τὸ ξεκούρασμα. Νάρθῶ ;

— Ὅχι. Δὲ σὲ δέχουμαι ἀλάκαιο. Νὰ μοῦ δώσεις μονάχα ὅ,τι σε κάνει καὶ πονεῖς. Τὸ μάτι σου

Βγάλ' το καὶ δώσ' μου το. Τὸ χέρι σου ; Κόψ' το καὶ ρήξ' το μόν. . . .

— Οὔτε τὸ μάτι μου, οὔτε τὸ χέρι μου. Ἡ καρδιά μου. . . . Ἄχ, αὐτὴ μοῦ καταμαύρισε τὴ ζωὴ. . . Τὴν ἔδωσα στὴν ἀγάπη καὶ λὲς τὴν ἔρηξα στὸ στόμα τοῦ λύκον τὸ ἀχόρταγο. Τὴν ἀνοιξα στὴ σπλαχνιά καὶ λὲς ἀντικρὸν σὲ καμῖνι φλογισμένο τὴν ἀνοιξα. Τὴ ζύγωσα ἐλαβητικὰ σὲ ὅ,τι ἐγγενικὸ ἔχει ἢ ζήση καὶ λὲς σὲ κορφιά σουβλερὰ τὴ ζύγωσα. . . . Καὶ πονῶ . . . Ἄχ, πονῶ . . . καὶ νοιώθω πῶς μονάχα ἡ καρδιά μου μὲ κάνει καὶ πονῶ. . .

Καὶ τὸ κύμα τοῦπε γλυκὰ μὰ καὶ ἀποφασιστικά :
— Ἡ καρδιά σου ; . . . Καὶ κάθουσαι ; . . Δώσ' μου τὴ ! . . .

Κι ὁ ἄνθρωπος, δίχως νὰ διατάξει καθόλου, ἐγγύμωνσε τὰ στήθια του καὶ ἐμπηξε τὰ σουβλερὰ του τὰ νύχια σὲς σάρκες του καὶ ἔψαξε ἴσαμε ποὺ βρῆκε τὴν καρδιά του καὶ τὴν ἐξορίζωσε καὶ τὴν πέταξε στὸ κύμα, σὰν κάτι ἀχρηστο καὶ ἐλεεινὸ ποὺ τὸ κλωτσάμε μακριὰ μας. Κ' ἔτσι, μονομαῖς, σὰ νὰ ἐξαλάφρωσε.

Μὰ πάλι, ξαφνικά, σὰ ν' ἀνατρόμαξε μὲ ὅ,τι ἔκαμε, ἔσκυψε πρὸς τὸ κύμα καὶ τὸ ρώτησε μπιστευτικά :

— Δὲ μοῦ λὲς, ζεῖ ὁ ἄνθρωπος δίχως καρδιά ;

— Ἰσα ἴσα δίχως καρδιά ζεῖ ὁ ἄνθρωπος καὶ τότε εἶναι ποὺ καταχάιρεται τὴ ζωὴ. . . .

— Ἔτσι ; Μὰ κάτι ἀδιανὸν ἀρχίησα νὰ νιώθω μέσα στὰ στήθια μου. . . . Ἔτσι ἀδιανὸν θὰ τὰ νιώθω σ' ὅλη μου τὴ ζωὴ ;

— Ὅχι. Στὴ θέση τῆς καρδιάς βάλε τὸ νοῦ καὶ γέμισε τὰ στήθια σου μὲ σκέψη καὶ μὲ δύναμη καὶ τράβα. . . Εἶναι πλατιὰ ἡ ζωὴ καὶ εἶναι ὁμορφιὰς γιομάτη. . .

. . . Καὶ τὸ κύμα σόπασε. Κ' ἡ ἀστραπὴ ποὺ φώτιζε πρὶν τὴν κορφοῦλα τῆς Βαράσοβας, ἦρθε τώρα σιμώτερα καὶ φώτισε ἕναν ἄνθρωπο δυνατόνε ποὺ σύντριψε κάποιες σκουριασμένες ἀλυσίδες καὶ βάδιζε λεύτερα πὰ πρὸς τὴ ζωὴ.

(Πατρὸν μουράγιο. Στὸ καφεενάκι. 28 τοῦ Μάρτη 1910).

ΙΣΙΟΝΑΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΙΛΙΑΔΑ ΣΤΟΝ ΚΗΠΟ

Τοῦ φίλου Ν. Βέη

Μ' ἀνασυρμένη τὴν ποδιά, ξυπόλυτα τὰ πόδια
Τρέχει, γελᾷ καὶ τραγουδάει στὸ σῦδεντρο περβόλι
Ἡ ὄψη τῆς τραντάφυλλο, τὰ στήθια τῆς δυὸ ρόδια
Κι' ὅλη δροσιά εἶναι τοῦ Μαγιοῦ καὶ μουσομύριστη
[ὄλη]

Κι' ὁ νιὸς κοντὰ κρυφτηράει τὸ στρογγυλὸ κορμί,
Ποὺ ἀλαφροσκύβει καὶ μοιροῶζει δλοῦθε τὸ νερό,
Τὴ διπλὴ μέση, τὰ μεριά, τὴ γάμπα τὴ μεστή
Καὶ τῶν στήθιων τὸ κούνημα βαθιὰ κυματιστό.

Ὅλη ἡ καρδιά του φτερογᾷ σὰν τὸ πουλί, ἢ φωνὴ
Κ' ἡ ἀναπνοὴ του χάνονται πνεγμένες στὸ λαϊνὸ.
Μὰ μὲς στὰ μάτια του ἔλαμψε μὴ φλόγα, ἕνα
φιλί—
Κι' ἀπάντεχε κάτω τρανὸ καὶ κάτω σὰ χαμό.

Μ' αὐτὴ τινάχτηκε ψηλά, τὰ στήθια τῆς σηστήκαν
Καὶ χύθηκε τὸ γέλιο τῆς στὸν κῆπο σὰ νερὸ
Πλημμυρισμένου ποταμοῦ, ποὺ τ' ἀνθία ξαφνιστή—
[καὶ
Καὶ τὰ δοντρά ἀναγάλλισαν μὲ μὴ τρελλὴ χαρὰ.

ΜΗΤΣΗΣ ΚΑΛΑΜΑΣ

ΑΠΟ ΠΑΛΙΑ ΣΕΡΤΑΡΙΑ

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΤΗΣ ΚΟΚΚΑΛΙΑΡΑΣ

Πολὺ δυστυχισμένος ἄνθρωπος ὁ λεβεντῆς ὁ Μανωλάκης !

Πέρασε τὴ φουρτουνασμένη του νιότη σὲ λόγους καὶ σὲ βουνα, ἔφαγε ψωμί καὶ ἄλατι μὲ δαιμόνους καὶ μὲ στοιχειά, πάλεψε μὲ θεριά, λαβώθηκε, ματοκυλίστηκε, ἔπεσε, σηκώθηκε, ὅλα τ' ἔκαμε, ὅλα τ' ἔπαθε.

Γερὸ σκαρὶ ὅμως ὁ πολυπικθιασμένος ὁ Μανωλάκης, καὶ ἄλλα σημάδια ἀπὸ μερικὲς δοντιές καὶ κοψιές δὲν ἀπομένουνε στὸ σιδερένιο κορμί του.

Καὶ νὰ ὀδητε ποῦ εἶναι ἀκόμα καὶ μορφονιός. Τρίγχα ἀπὸ τὴν κορφή ὡς τὰ νύχια.

Κι ὡς τόσο εἶναι δυστυχισμένος ὁ Μανωλάκης ! Ἡ μοῖρα του τὸ εἶχε νὰ τὸν προξενέψουν, ὅ,τι ἀρχίζε νὰ συνεφέρη ἀπὸ τὰ κκοπάθια του, γυναίκα ποὺ ὄχι νὰ πῆς μάννα του, μὰ καὶ τῆς μάννας του μάννα μπορούσε νὰ εἶναι ! Σκιαχτρο μονάχο ! Για-